

УДК 37.018.43:002.1

Корець Микола Савич

доктор педагогічних наук, професор, проректор

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0001-5552-7481

*m.korets@ukr.net***Чумаченко Дар'я Володимирівна**

аспірантка

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0002-1491-7077

d.v.chumachenko@npu.edu.ua

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті досліджуються технології організації дистанційного навчання документознавства бакалаврів професійної освіти засобами інформаційно-комунікативних технологій, для чого проведено аналітичний огляд системи підготовки педагогів професійного навчання з документознавства, галузевих стандартів вищої освіти та перспективних напрямів розвитку професійної освіти в Україні. Науково обгрунтовані дидактичні умови та необхідний технологічний інструментарій для реалізації дистанційної системи навчання документознавству майбутніх бакалаврів професійної освіти. Обгрунтовано дворівневу систему навчання документознавству бакалаврів професійної освіти, де на початкових етапах передбачено вивчення діловодства, а на більш високому рівні додатково опановуються проблеми електронного документообігу, архівознавства та документного фондознавства. Вказано на необхідність організації віддаленої інтенсивної самостійної роботи студентів при вивченні документознавчих дисциплін, що вимагає вивчення і розробки інноваційних засобів навчання майбутніх фахівців. Запропоновано структуру інтегрованого дистанційного курсу «Документне забезпечення управління» та деталізовані основні його складники, серед яких опорний конспект лекцій з інтегрованими гіперпосиланнями, банк мультимедійних презентацій для аудиторних лекцій, банк лабораторних робіт, а також тестуючий модуль для контролю навчальних досягнень студентів. Як приклад продемонстровано використання та можливості середовища дистанційного навчання MOODLE щодо створення інтегрованого курсу з документного забезпечення управління для майбутніх фахівців професійної освіти. Зазначено, що розроблені підходи до організації дистанційного навчання з вивчення документознавства майбутніми бакалаврами професійної освіти за спеціалізацією «Документознавство» можуть бути використані для інших споріднених спеціалізацій, де вивчається сучасне діловодство як вибіркова навчальна дисципліна.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології; дистанційне навчання; інтегрований дистанційний курс; документознавство; бакалавр професійної освіти; MOODLE.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. У доповіді ЮНЕСКО на Міжнародній комісії з освіти щодо стратегічних напрямів навчання у XXI столітті було припущено, що найбільш перспективною сферою використання комунікаційних технологій є розвиток дистанційного навчання. У 1998 році в Парижі на Всесвітній конференції вищої освіти було підтверджено, що дистанційне навчання та нові інформаційно-комунікаційні технології забезпечують більш широкий доступ до вищої освіти, зокрема до нових соціальних груп.

Для вирішення існуючих проблем щодо збільшення контингенту студентів та обмежених фінансових і людських ресурсів сучасні заклади вищої освіти України впроваджують в освітній процес інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Доцільність використання ІКТ у викладанні повинно бути зосередженим на навчальних цілях, які вони можуть вирішувати. Однією з можливостей використання ІКТ є здатність підвищення якості відкритого та дистанційного навчання, коли технології сприяють повному спектру освітнього досвіду, доступного для студентів.

У системі підготовки педагогічних кадрів для професійної (професійно-технічної) освіти методичний підхід до використання ІКТ для організації дистанційної форми навчання не є відпрацьованим і усталеним. Науковці не надавали належної уваги цій проблемі, практично відсутні наукові розробки до будь-якої спеціалізації з 22 можливих, тому наукове обґрунтування реалізації ІКТ для дистанційного навчання документознавству майбутніх бакалаврів професійної освіти є актуальним і буде стартовим для подальших розробок у цій галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і методичні засади використання в професійній освіті засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій проаналізовані як українськими, так і закордонними вченими. Зокрема значна увага в працях науковців приділялась дослідженню особливостей дистанційного навчання (Д. Кіган, Д. Андерсен, Р. Делінг, М. Томпсон, Е. Доунс, А. Огуд, В. Штилвелд). У дослідженнях М. Жалдака, О. Спіріна, В. Кухаренка, Р. Гуревича, [1; 2] доведено, що використання ІКТ є ефективним у процесі вивчення всіх навчальних дисциплін. Освітні можливості системи управління навчанням LMS (Learning Management Systems) MOODLE, яка є загально визнаним лідером серед найбільш перспективних для впровадження в освітній процес дистанційного навчання, вивчали М. Дугіамос, І. Доценко, А. Носуленко, А. Андреев, В. Богомоллов, Ю. Триус, О. Щербина, Т. Коваль та ін.

Метою статті є організація дистанційного навчання документознавству бакалаврів професійної освіти з використанням інтегрованого дистанційного курсу «Документне забезпечення управління».

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасній освіті в результаті поєднання освітніх та інформаційних технологій народжуються нові інтегровані технології навчання, що засновуються на Інтернет-технологіях з можливостями необмеженого і дуже дешевого тиражування навчальної інформації, швидкої і адресної її доставки. До таких технологій належать розгорнуті в мережі Інтернет системи управління освітнім процесом та Інтернет адаптовані навчальні засоби нового покоління. Використання інноваційних технологій дозволяє зробити навчання інтерактивним, а також значно інтенсифікувати освітній процес [3, с. 221]. Зрозуміло, що для застосування таких технологій та передачі навчальних матеріалів студентам виникає необхідність створення навчальних засобів, адаптованих до використання та поширення в глобальній мережі.

Одним з ефективних інструментів розміщення навчальних інформаційних ресурсів у глобальній мережі є *системи дистанційного навчання*, за якими форма організації і реалізації навчально-виховного процесу здійснюють навчальну взаємодію принципово і переважно екстериторіально (тобто на відстані, яка не дозволяє і не передбачає безпосередньої навчальної взаємодії учасників) [3, с. 137].

Згідно з «Положенням про дистанційне навчання» Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 року під дистанційним навчанням у нашому дослідженні розумітимемо індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів

пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

При дистанційному навчанні надаються освітні послуги шляхом використання всіх доступних у мережі Інтернет освітніх засобів, ресурсів та програм. Розглянемо дидактичні можливості дистанційного навчання на прикладі інтегрованого курсу «Документне забезпечення управління» для підготовки педагогів професійного навчання з документознавства. Спочатку проаналізуємо умови, за яких реалізується спеціалізація.

Документознавство, яке є нормативною навчальною дисципліною в системі підготовки бакалаврів професійної освіти, вивчається практично за всіма спеціалізаціями (згідно з новим класифікатором спеціальностей їх загальна кількість становить 22) та освітніх програм у різному форматі, але найчастіше у спрощеному варіанті у вигляді сучасного діловодства. Найбільш ґрунтовно документознавство вивчається студентами спеціальності 015.05 «Професійна освіта (Документознавство)», і тому доцільно розглянути та обґрунтувати можливість реалізації дистанційної форми навчання для однієї з ключових дисциплін практичної підготовки таких фахівців. Це навчання здійснюється шляхом опанування навчальної дисципліни «Документне забезпечення управління». Створений алгоритм побудови дистанційного навчання для цієї дисципліни може бути використаний як основа і зразок для навчання документознавству студентів інших спеціалізацій та освітніх програм за спрощеним форматом.

Ми вбачаємо вирішення існуючих у системі підготовки педагогів професійного навчання з документознавства проблем за рахунок використання ІКТ. Напрями вирішення проблем представлені у Таблиці 1.

Таблиця 1

Напрями вирішення проблем навчання документознавству засобами ІКТ

№ п/п	Проблеми традиційної системи навчання	Шляхи та засоби вирішення проблеми засобами дистанційного навчання
1	2	3
1.	Проблема: недостатність часу для оволодіння всім спектром навчального матеріалу з фахових дисциплін (постійно зростаючий обсяг даних з предметної галузі стає важко помістити лише в рамках очної форми навчання).	Для ефективної організації самостійної роботи студентів наш дистанційний курс передбачатиме такі види робіт: – опорний конспект лекцій з гіперпосиланнями; – додаткові інформаційні джерела для опрацювання; – зразки документів для подальшого аналізу та опрацювання; – навчальні відео; – тести для самоконтролю; – індивідуальні завдання для студентів
2.	Проблема: значна кількість інформації в поєднанні з монотонністю подачі матеріалу часто призводить до перевантаження студента і до падіння уваги та ефективності засвоєння матеріалу	– Комплект мультимедійних презентацій для аудиторних лекцій, що увійде до складу розробленого дистанційного курсу, дозволить подолати цю проблему. – Візуалізація мультимедійних даних залучатиме додаткові рецептори слуху і зору, динамічність і образність поданої інформації активізують увагу і підвищать рівень сприйняття
3.	Проблема: у студентів виникають труднощі під час відпрацювання занять, які вони пропустили	– Розроблений дистанційний курс повинен містити конспект лекцій, з яким студент може ознайомитись у позааудиторний час
4.	Проблема: у традиційному навчанні часто ігнорується пропедевтичне ознайомлення з	– Створений опорний конспект, розміщений в мережі Інтернет, студенти зможуть

	навчальним матеріалом. Студенти не мають можливості одержати попереднє уявлення про предмет чи тему, які вони вивчатимуть	переглянути в будь-який час. Спрощена подача матеріалу дасть змогу студентам засвоїти структуру, логіку та основні поняття майбутньої аудиторної лекції
5.	Проблема: студенти роблять помилки, під час створення документів, керуючись лише основними рекомендаціями до виконання практичних завдань	– Додання до розробленого дистанційного курсу зразків реальних документів дасть змогу студентам користуватись ними під час виконання практичних завдань

З метою оптимізації вивчення документознавства майбутніми педагогами професійного навчання був створений інтегрований дистанційний курс «Документне забезпечення управління». Ми здійснювали інтеграцію змісту цього курсу шляхом об'єднання, органічного злиття освітніх систем, змісту освітніх програм різних навчальних дисциплін.

Зазначимо, що зараз однією з ключових технологій інтеграції в українській освіті є створення інтегрованих курсів, упровадження яких в освітній процес є актуальним, оскільки вони дають можливість:

- зв'язати споріднений матеріал кількох предметів навколо однієї теми, усуваючи при цьому дублювання у вивченні ряду питань;
- ущільнити знання, тобто реконструювати фрагменти знань у такий спосіб, коли їх засвоєння вимагає менше часу, проте сприяє виробленню еквівалентних загальнонавчальних та технологічних умінь;
- опанувати зі студентами значний за обсягом навчальний матеріал, досягти цілісності знань;
- сформуванню творчу особистість студента, його здібності;
- дати можливість студентам застосовувати набуті знання з різних навчальних предметів у професійній діяльності [4, с. 135].

Зазначимо, що інтеграція в освіті – це не просто поєднання частин, а об'єднання їх у єдине ціле на основі спільного підходу. Проведення інтегрованих занять прискорює формування цілісних знань, переконань і світогляду студентів, скорочує терміни вивчення предметів. Це дозволяє студентам підвищувати свій інтелектуальний потенціал.

Під інтегрованим дистанційним курсом у нашому дослідженні розумітимемо цілісне інформаційно-освітнє середовище, яке характеризується органічним поєднанням розрізнених навчальних дисциплін, пов'язаних спільним інтегруючим компонентом та сприяє інформаційному збагаченню сприйняття, мислення учасників освітнього процесу.

Для проектування інтегрованого дистанційного курсу, який буде охоплювати три автономні навчальні дисципліни, спершу слід визначити його роль і місце в системі підготовки педагогів професійного навчання, які виражаються у співвідношенні конкретних змістових модулів до вмінь, які ними формуються. Інтегрований дистанційний курс містить три основні модулі: «Діловодство», «Е-документообіг» та «Архівознавство та документне фондознавство» – і передбачає надання студентам ґрунтовних та систематичних знань з усіх розділів документного забезпечення управління, формування вмінь використовувати державні стандарти, інші нормативні та методичні документи для документаційного забезпечення управління діяльністю різноманітних організацій та установ; надання практичних навичок оволодіння технологіями електронного документообігу, застосування на практиці основних принципів автоматизації електронного документообігу та діловодства; ознайомлення з підходами до формування Національного архівного фонду, описування, зберігання документів і використання відомостей, що містяться в них.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Зазначимо, що випускники спеціальності 015.05 «Професійна освіта (Документознавство)» будуть здійснювати педагогічну діяльність у професійно-технічних навчальних закладах і в системі інформаційного та документаційного забезпечення управління на підприємствах (установах, організаціях), а також в органах державного управління всіх рівнів та місцевого самоврядування. Рівень готовності до такої діяльності можна визначити як певний рівень компетентності педагогів професійного навчання з документознавства, який охоплює відразу всі змістові модулі, тобто формується як комплексне явище. Вони спрямовані на формування в студентів здатності ефективно співвідносити свої теоретичні знання з об'єктами реального світу, а отже, розв'язувати практичні проблеми, що виникають у процесі їхньої професійної діяльності.

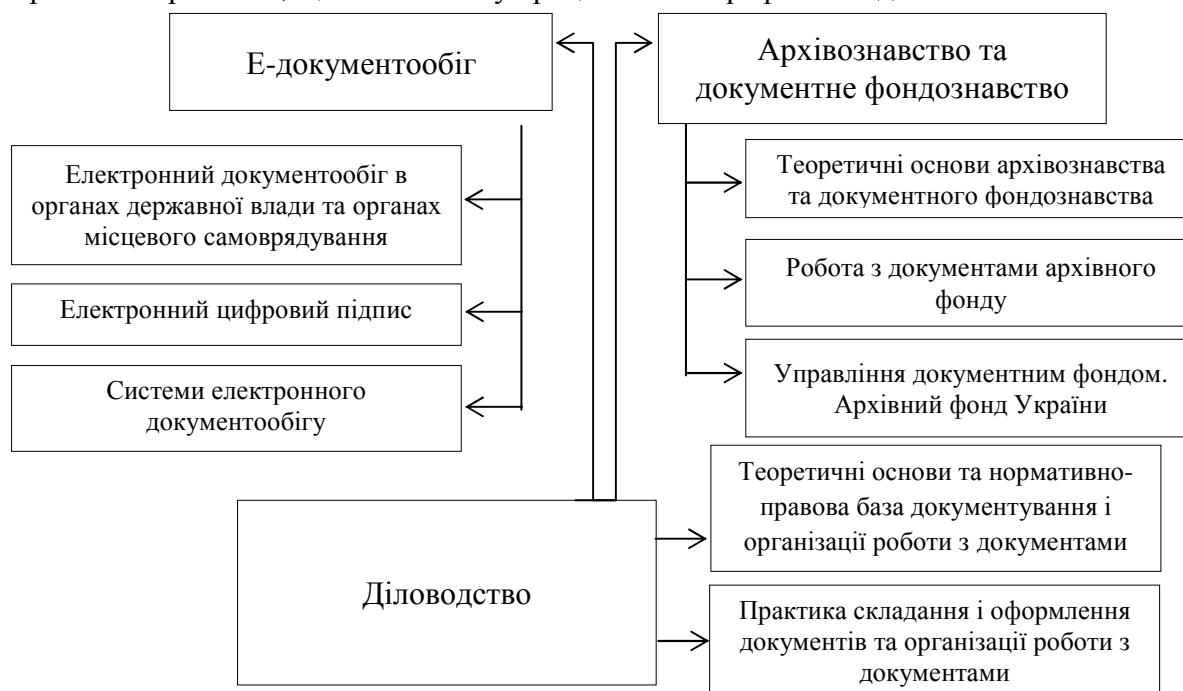

Рис. 1. Схема вивчення документознавства майбутніми бакалаврами професійної освіти

Інтегрування дистанційного курсу здійснюється на двох рівнях, коли на початкових етапах вивчаються проблеми діловодства, і на більш високому рівні з паралельним опануванням питання архівознавства, фондознавства та електронного документообігу. На кожному з рівнів формування змісту освіти здійснюється шляхом реалізації міждисциплінарних зв'язків з тими нормативними навчальними дисциплінами, які створюють ресурс для структурування і формування інтегрованого курсу. Схематично це представлено на рис. 1.

Необхідність в організації віддаленої інтенсивної самостійної діяльності студентів при вивченні документознавчих дисциплін вимагає вивчення і розробки інноваційних засобів навчання майбутніх фахівців. Тому спочатку проаналізуємо змістове наповнення інтегрованого дистанційного курсу «Документне забезпечення управління» для підготовки педагогів професійного навчання з документознавства.

Насамперед розглянемо початковий рівень – «Діловодство», – у процесі вивчення якого в студентів формуються необхідні теоретичні і практичні знання про діловодство

як діяльність з питань документування та організації роботи з документами в процесі управлінської діяльності [5, с. 99].

У системі підготовки педагогів професійного навчання з документознавства діловодство відіграє важливу роль не лише для вивчення основ документознавства, е-документообігу, архівознавства та документного фондознавства, а й складає основу при опануванні знаннями професійно спрямованих навчальних дисциплін у подальшому. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни поєднує два змістові модулі обсягом у 3 кредити ECTS, перший з яких «Діловодство як наука й складова управлінської діяльності», а другий – «Документування управлінської діяльності як сукупність процесів фіксації управлінських дій».

Другим компонентом розробленого інтегрованого дистанційного курсу є е-документообіг, який, своєю чергою, ознайомлює студентів з основними способами автоматизації електронного документообігу та діловодства, формує уявлення про загальні потреби створення, обробки, збереження та передавання електронних документів, документаційно-інформаційне середовище їх існування, обіг електронних документів у суспільстві, критерії ефективності систем електронного документообігу [5, с. 113].

Структурований е-документообіг представлений у вигляді трьох модулів, перший з яких є теоретичним і охоплює основні поняття та правові аспекти електронного документообігу в системі державного управління. Другий модуль присвячений визначенню і технології використання електронного цифрового підпису в системі електронного документообігу. Досить актуальним є третій модуль, який спрямований на опанування студентами навичок роботи з системами електронного документообігу та їх компонентами. Зміст навчальної дисципліни спирається на діловодство і тісно контактує з правознавством, е-навчанням та документаційним забезпеченням діяльності установи.

Загалом навчальна дисципліна «Е-документообіг» спирається на знання, отримані студентами в процесі вивчення діловодства і документознавства, а також має тісні міжпредметні зв'язки з інформатикою, інформаційною діяльністю, документаційним забезпеченням діяльності установи та ін.

Окремим компонентом слід виділити архівознавство та документне фондознавство, метою якого є надання студентам необхідних теоретичних і практичних знань з цієї проблематики як галузі діяльності документно-комунікаційного циклу та набуття практичних навичок зі створення, організації, збереження та використання архівних документів, а також ознайомлення з технологією формування бібліотечного фонду: моделюванням, комплектуванням, організацією й управлінням документних фондів; особливості формування фондів бібліотек різних типів і видів; формування фондів окремих видів документів, довідково-бібліографічних і депозитарних фондів бібліотек [5, с. 105].

За цілями й об'єктом вивчення архівознавство та документне фондознавство тісно пов'язане з діловодством, документознавством та інформаційною діяльністю. Їх поєднує: загальне завдання – формування ефективного інформаційного середовища, єдиний об'єкт дослідження – документ, а також єдність способів організації, зберігання, пошуку інформації, вироблення принципів документоутворення. Водночас архівознавство, на відміну від документознавства, вивчає документ з боку інформаційної цінності документа як історичного джерела з огляду не на окремі документи, а їх комплекси.

Створення інтегрованого дистанційного курсу з документного забезпечення управління дало можливість гармонійно поєднати три розрізнені навчальні дисципліни, усуваючи дублювання і збагачуючи навчання сучасними технологіями.

Конкретизуємо спосіб, у який здійснювалося форматування змісту цих курсів, і засоби, якими забезпечувалась можливість дистанційного навчання. Для реалізації технології такого навчання нами використовувалась система управління навчанням

MOODLE, яка є пакетом модульного програмного забезпечення з відкритим кодом, який призначений для створення курсів дистанційного навчання та вебсайтів. Вона застосовується на 138 вітчизняних вебсайтах (за даними moodle.org), що робить її найпоширенішою в Україні.

MOODLE має можливості роботи з групами, містить форуми, підтримує велику кількість типів об'єктів для завантаження і дозволяє виконувати онлайн тестування, робити задачу завдань та ефективно проводити моніторинг та оцінювання діяльності студентів. Недоліком такої системи для рядового користувача є необхідність розгортання її серверної частини на сервері навчального закладу. У програмній оболонці системи MOODLE нами був реалізований інтегрований дистанційний курс «Документне забезпечення управління» (далі просто курс).

Для реєстрації на курс студентам необхідно авторизуватись у системі та записатись на курс «Документне забезпечення управління», обравши його зі списку доступних у відповідній категорії.

Система дозволяє переглядати курс у ролі викладача, а також перевірити функціонування та вигляд курсу в ролі студента. Вибір ролі відбувається в нижній частині блоку Керування (Перемикнути на роль). Зокрема для студента, звичайно, доступно значно менше можливостей керування курсом: він може лише переглянути власні оцінки та внести зміни в профіль користувача.

Зважаючи на дидактичні задачі, які розв'язувались в освітньому процесі, розроблений курс містить такі складники:

- загальні відомості про курс (новини курсу; опис інтегрованого дистанційного курсу; структура курсу; перелік друкованих та інших інформаційних ресурсів з курсу; глосарій курсу);

- 3 змістові модулі;

- підсумковий контроль у вигляді тестуючого модулю.

Ресурс «Новини курсу» реалізовано у вигляді форуму, на якому студенти мають змогу обговорювати з викладачем актуальні питання, а також обмінюватись файлами з додатковими відомостями.

«Опис інтегрованого курсу» надає можливість ознайомитись з відомостями про обсяг навчального часу, виділеного на вивчення курсу; мету, предмет вивчення, короткий зміст курсу, а також шкалу оцінювання знань та вмінь і рекомендації до користування курсом.

У пункті «Структура курсу» містяться відомості про загальну кількість годин згідно з навчальним планом відповідної спеціальності, а також кількість годин лекційних і практичних занять, лабораторних і самостійних робіт студентів та про форму підсумкового контролю з курсу.

Ресурс «Додаткові матеріали» містить посилання на такі навчальні матеріали, як підручники, посібники, журнали та посилання, які розміщені у відповідних теках курсу. Користуючись ними, студент має можливість ознайомитися з розширеною версією навчального матеріалу, представленого з різних джерел.

Наступним складником є блок зразків документів, якими студент може користуватися під час виконання практичних завдань.

У «Глосарії» містяться 140 основних термінів і визначень, якими користуються в процесі вивчення курсу. Система MOODLE містить спеціальну форму для створення глосарію та дає можливість автоматичного створення посилань на глосарій. Посилання із лекційного матеріалу курсу на визначення у глосарії дозволяють студентам повторювати ключові поняття впродовж вивчення курсу.

До основних ресурсів курсу належать інформаційні, методичні та інші матеріали у вигляді текстів, HTML-сторінок, гіперпосилань, файлів, які створюються на сайті або завантажуються на нього. За допомогою цих матеріалів розкривається зміст курсу. Теоретичні матеріали розміщуються у відповідних розділах, зокрема таких, як «Тексти лекцій», «Презентації», «Практичні заняття», «Лабораторні роботи», «Завдання для самостійного виконання» (додатковий теоретичний матеріал, додаткові завдання, тематика наукових робіт, рефератів, завдання для індивідуальної роботи).

Отже, кожен змістовий модуль містить опорний конспект лекцій з інтегрованими гіперпосиланнями; банк мультимедійних презентацій для аудиторних лекцій; банк лабораторних робіт, а також тестуючий модуль для контролю навчальних досягнень студентів.

Конспект лекцій містить текст 24 лекцій з розділів «Діловодство», «Е-документообіг» та «Архівознавство та документне фондознавство». Крім того, лекції продубльовані в форматі PDF, що дозволяє студентам завантажувати їх та користуватись без підключення до глобальної мережі Інтернет.

Для візуальної підтримки аудиторних лекцій нами був розроблений банк мультимедійних презентацій, який містить 10 мультимедійних розробок. У презентаціях зазначено основні поняття лекції, таблиці, схеми, зображення, мультимедійні фрагменти. Фрагменти нового матеріалу даються поступово за допомогою покрокової анімації, концентруючи увагу студентів на поточному фрагменті. Усі розділи курсу містять лінки на файли та вебсторінки з презентаціями і додатковою інформацією.

Останнім елементом електронного курсу є тестуючий модуль, який виготовлений засобами для створення тестів у системі MOODLE. Розроблений нами тестуючий модуль складається з трьох підсумкових тестів з кожного з трьох структурних модулів курсу. Кожен студент має лише одну спробу на виконання тесту з часовим обмеженням. Це проводиться в аудиторії на комп'ютері під наглядом викладача. У кожній згенерованій спробі завдання і варіанти відповідей перемішуються в довільному порядку. Тести містять завдання різних типів (у закритій формі, на відповідність, коротка відповідь) і формулюються в такій формі, щоб студент міг дати відповідь, маючи глибоке розуміння суті питання. Тестуючий модуль дає можливість об'єктивно оцінити рівень засвоєних знань і сформованих умінь студентів та відповідно коригувати їх траєкторію навчання.

Доцільно зазначити, що тестовий контроль, порівняно з іншими інструментами оцінювання, має низку переваг, зокрема: автоматизація процедури перевірки результатів; економія часу; рівні умови для всіх учасників; об'єктивність оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу; можливість охоплення великої аудиторії студентів та інші.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, на прикладі інтегрованого дистанційного курсу нами обґрунтовано дидактичні умови реалізації дистанційного навчання як для спеціалізації «Документознавство», так і для інших спеціалізацій, де вивчається діловодство як вибірково навчальна дисципліна.

Проведено інтегрування роздрібнених навчальних курсів з діловодства, електронного документообігу та архівознавства, що забезпечило здобуття студентами системних знань та навичок їх реалізації в сфері діловодства.

Обґрунтовано доцільність використання системи MOODLE для організації дистанційного навчання документознавству майбутніх бакалаврів професійної освіти.

Зазначено, що завдяки функціональності системи дистанційного навчання MOODLE, яка містить тестуючий модуль, викладач має можливість об'єктивно оцінити рівень засвоєних знань студентів та відповідно коригувати їх траєкторію навчання.

Розроблені підходи до організації дистанційного навчання з вивчення документознавства майбутніми педагогами професійного навчання за спеціалізацією «Документознавство» можуть бути використані без особливих коректив для інших споріднених спеціалізацій, де вивчається сучасне діловодство як вибіркова навчальна дисципліна.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] В. Биков, О. Спірін, Н. Сороко, "Електронні бібліометричні системи як засіб інформаційно-аналітичної підтримки науково-педагогічних досліджень", *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи*, № 1, 2015, с. 91-100.
- [2] В. Биков, та М. Лещенко, "Цифрова гуманістична педагогіка відкритої освіти", *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*, № 45, 2016, с. 17-46.
- [3] В. Кархут "Методика навчання теоретичної механіки майбутніх вчителів математики з використанням інтернет-технологій" дис. канд. наук, Київ, 2016, с. 267.
- [4] В. Пашенко, "Інтеграція знань з курсу фізики і біології у процесі вивчення електричних і магнітних явищ у вищих навчальних закладах", *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи*, Вип. 57, 2017, с. 135-143.
- [5] Т. Жижко, Т. Гуменюк, Н. Титова, О. Субіна "Освітньо-професійний комплекс: 015 Професійна освіта. Документознавство: науково-методичне видання нормативних документів та змісту навчальних дисциплін, практик, курсових та випускної кваліфікаційної роботи щодо підготовки бакалаврів за спеціальністю 015 Професійна освіта (Документознавство), галузь знань 01 Освіта / Педагогіка", Київ, Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова. 2017, с. 192.

Матеріал надійшов до редакції 04.03.2019 р.

ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ ОРГАНИЗАЦИИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ ДОКУМЕНТОВЕДЕНИЯ БАКАЛАВРОВ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Корец Николай Саввич

доктор педагогических наук, профессор, проректор

Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова, г. Киев, Украина

ORCID ID 0000-0001-5552-7481

m.korets@ukr.net

Чумаченко Дарья Владимировна

аспирантка

Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова, г. Киев, Украина

ORCID ID 0000-0002-1491-7077

d.v.chumachenko@npu.edu.ua

Аннотация. В статье исследуются технологии организации дистанционного обучения документоведению бакалавров профессионального образования средствами информационно-коммуникационных технологий, для чего проведен аналитический обзор системы подготовки педагогов профессионального обучения с документоведения, отраслевых стандартов высшего образования и перспективных направлений развития профессионального образования в Украине. Научно обоснованы дидактические условия и необходимый технологический инструментарий для реализации дистанционной системы обучения документоведению будущих бакалавров профессионального образования. Обоснованно двухуровневую систему изучения документоведения бакалаврами профессионального образования, где на начальных этапах предусмотрено изучение делопроизводства, а на более высоком уровне дополнительно осваиваются проблемы

електронного документооборота, архівоведення і документального фондознавства. Указана необхідність організації удаленої інтенсивної самостійної роботи студентів при вивченні документознавчих дисциплін, яка потребує вивчення і розробки інноваційних засобів навчання майбутніх спеціалістів. Представлена структура інтегрованого дистанційного курсу «Документне забезпечення управління» і деталізовані основні його складові, серед яких опорний конспект лекцій з інтегрованими гіперпосиланнями, банк мультимедійних презентацій для аудиторних лекцій, банк лабораторних робіт, а також тестуючий модуль для контролю знань студентів. В якості прикладу продемонстровано використання і можливості середовища дистанційного навчання MOODLE по інтегруванню курсу документального забезпечення управління для майбутніх спеціалістів професійної освіти. Зазначено, що розроблені підходи до організації дистанційного навчання по вивченню документознавства, документознавства майбутніми бакалаврами професійної освіти по спеціальності «Документознавство» можуть бути використані для інших родиччих спеціалізацій, де вивчається сучасне документознавство як виборочна навчальна дисципліна.

Ключові слова: інтеграція; інформаційно-комунікаційні технології; дистанційне навчання; електронний курс; документознавство; бакалавр професійної освіти; MOODLE.

THE USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES FOR THE ORGANISATION OF DOCUMENTATION STUDIES DISTANCE LEARNING FOR BACHELORS OF VOCATIONAL EDUCATION

Mykola S. Korets

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector
National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0001-5552-7481
m.korets@ukr.net

Daria V. Chumachenko

Postgraduate student
National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-1491-7077
d.v.chumachenko@npu.edu.ua

Abstract. The article deals with the technologies of organization of documentation studies distance learning for bachelors of vocational education by means of information and communication technologies, for which an analytical review of the training system for vocational training teachers specialized in document studies, industry standards of higher education and perspective directions of vocational education development in Ukraine have been conducted. The authors substantiate the didactic conditions and the required technological tools for implementation of the distance learning document study system for prospective bachelors of vocational education. The two-level system of study is substantiated, where the initial stages provide for the study of office work, and at the higher level additional issues of electronic document circulation, archival studies and documentary fund studies are mastered. The necessity of organizing remote intensive independent work of students is stated. It requires the innovative means of future professionals training to be studied and developed. The structure of the integrated distance course on documentary provision for management is proposed and its main components are detailed, namely the reference abstract of lectures with integrated hyperlinks, a bank of multimedia presentations for classroom lectures, laboratory works, as well as a test module for students' academic achievements. As an example, the use and features of the MOODLE distance learning environment for an integrated course on document management for future professionals has been demonstrated. The article suggests that the proposed approaches to the organization of distance learning can be used not only for training of prospective bachelors of documentation studies but also for other related specialties.

Keywords: integration; information and communication technologies; distance learning; electronic course; documentation studies; bachelor of vocational education; MOODLE.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] V. Bykov, O. Spirin, and N. Soroko, "Electronic bibliometric systems as a means of informational and analytical support of scientific and pedagogical researches", *Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v suchasni osviti: dosvid, problemy, perspektyvy*, № 1, 2015, pp. 91-100. (in Ukrainian)
- [2] V. Bykov, ta M. Leshchenko, "Digital humanistic pedagogy of open education", *Problemy ta perspektyvy formuvannia natsionalnoi humanitarno-tekhnichnoi elity*, № 45, 2016, pp. 17-46. (in Ukrainian)
- [3] V. Karkhut, "Methodology of teaching theoretical mechanics of future mathematics teachers using Internet technologies", dissertation of the candidate of sciences, Kyiv, 2016. (in Ukrainian)
- [4] V. Pashhenko, "Integration of knowledge in the course of physics and biology in the process of studying electrical and magnetic phenomena in higher education institutions", *Naukovy`j chasopy`s NPU imeni M. P. Dragomanova. Seriya 5 : Pedagogichni nauky` : realiyi ta perspektyvy*, № 57, 2017, p. 135. (in Ukrainian)
- [5] T. Zhyzhko, T. Humeniuk, N. Tytova, and O. Subina, Educational and professional complex: 015 Professional education. Documentation: scientific and methodical publication of normative documents and content of educational disciplines, practice, course and final qualification work on preparation of bachelors in the specialty 015 Professional education (Documentation), branch of knowledge 01 Education, Pedagogy. K.: Vydavnytstvo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2017, 192 p. (in Ukrainian)

